

Föreläsning 4

CSS – Stilmallar för webben


```
body {  
  font: x-small;  
  background: #  
  color: black;  
  margin: 0;  
  padding: 0;
```

Innehåll

1. CSS, vad är det?
2. Repetition av HTML-element
3. CSS, hur, var, när?
4. CSS & arv?

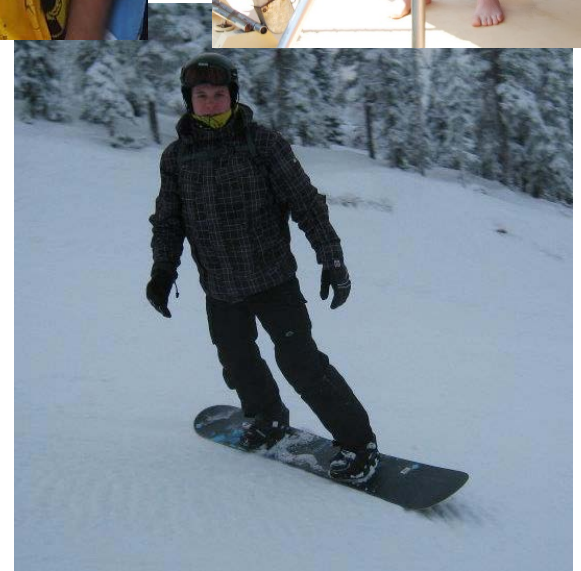
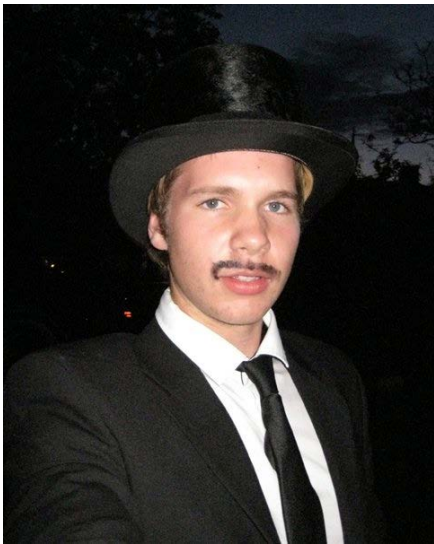
Agenda!

CSS – Cascading Style Sheet

Same, same, but different

Samma innehåll – fast olika utseende

Samme innehåll – fast olika utseende

- Produkter – ulike utseende, samme innehåll

IT'S THE SAME

BUT DIFFERENT

Samma innehåll – fast olika utseende

- <http://www.csszengarden.com>

Cascading Style Sheets är ett språk som beskriver presentationsstilen för ett strukturerat dokument som till exempel typsnitt, textstorlek och färg.

CSS – Snabb historik

- Hette ursprungligen Cascading HTML Style Sheets (CHSS)
- Håkon Wium Lie
- Döptes sedan om för att inte vara specifikt till HTML

Har tre nivåer

- Nivå 1: Ursprung rekommendation från 1996
- Nivå 2 (2.1): 2007, primär version med bra (dock inte fullständigt) webbläsarstöd
- Nivå 3: Under aktiv utveckling. Kan användas, men har bara stöd i de nyaste webbläsarna.

Kort om CSS

- CSS sköter formgivning av innehåll, medan HTML sköter struktur av innehåll.
- CSS styr hur HTML-elementen ska visas
- Typisk användning av CSS är för typografi, layout, bildhantering, animationer m.m.
- CSS är ett eget språk, men går att använda tillsammans med HTML
- Genom att koppla olika CSS-mallar till samma HTML-dokument kan informationen presenteras på olika sätt

Varför CSS?

- **Det gör webbplatser grafiskt tilltalande**
 - Det är smidigt att bygga upp layouter
 - Det gör webbplatser lättare att underhålla
 - M.m.
-
- Anpassa webbplatsen efter målgruppen
 - Öka användbarhet
 - Öka attraktivitet
 - Optimera för användaren

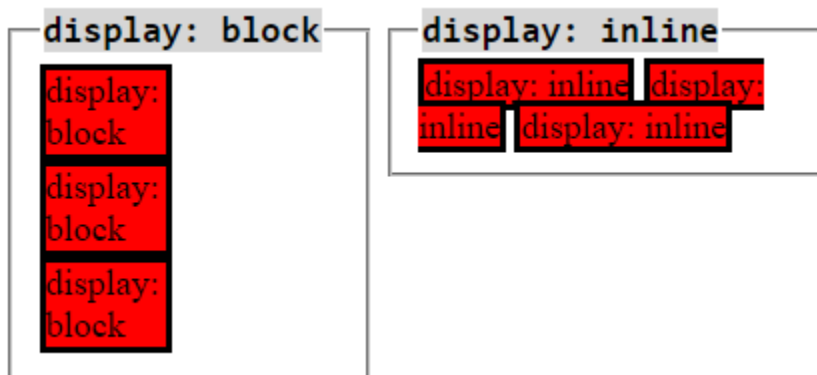

HTML

Olika typer av element

Olika typer av element

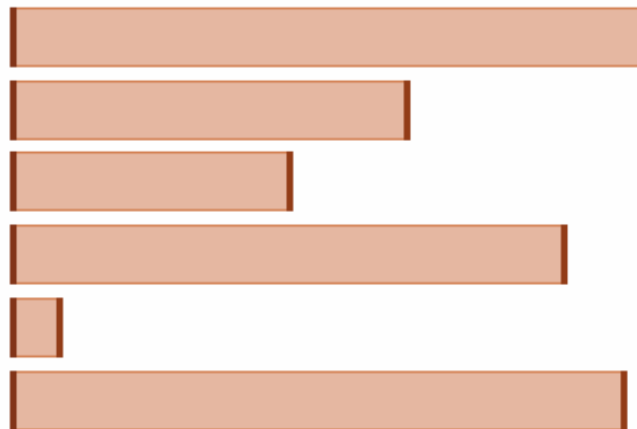
- Det finns två huvudtyper av element.
 - Block
 - Inline
- Block-element visas generellt (utan styling från css) upp över hela skärmen horisontellt, som ett block
- Inline-element visas generellt (utan styling från css) endast upp där dess innehåll finns.

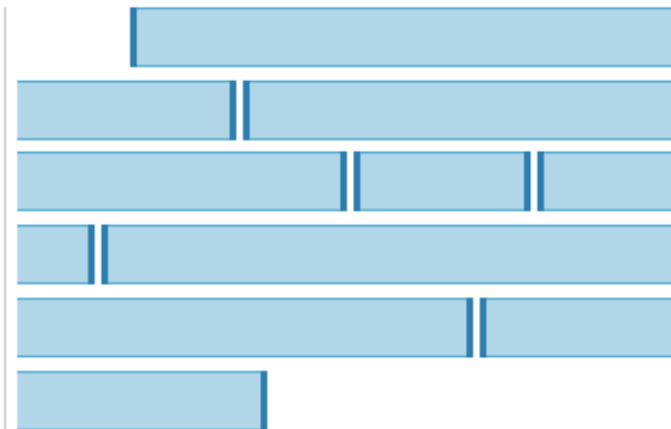
Olika element

- Block-element för layout:
 - Section, article, div m.m.
- Block-element för innehåll
 - p, table, ul, h1
- Inline-element
 - i, span, strong, b, a, img

- Demo!

Block elements stack,
regardless of their widths.

Inline elements flow from one line to the next.

Tillbaka till CSS

CSS – Same same but different

- Formgivning åt HTML-dokument
- Typografi
- Layout
- Färger
- Bildhantering m.m.

CSS

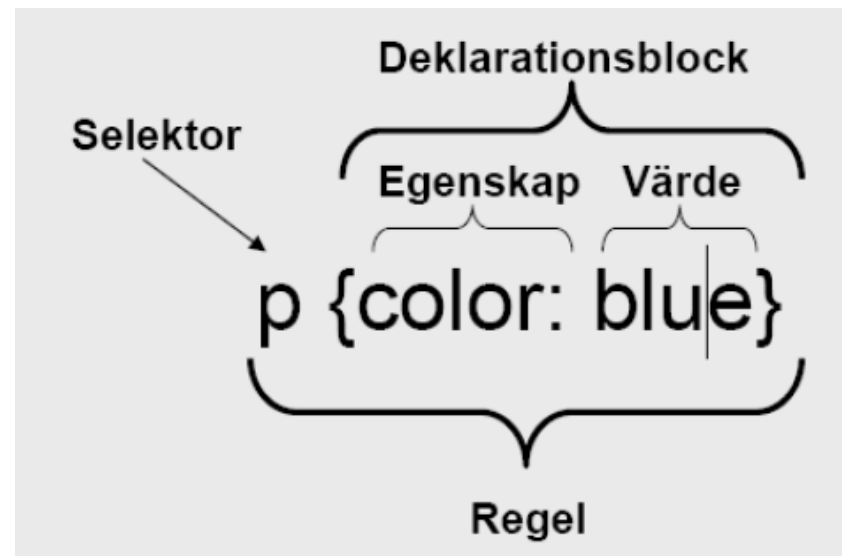
SELECTORS

TARGETING HTML LIKE A PRO

Hur skriver man CSS?

- Först måste man ange vad som ska stylas (s.k. selektor). T.ex. om man vill styla alla h1-taggar skriver man "h1" följt av tecken {}.
Mellan {} skrivs de egenskaper som <h1>-taggarna ska ha. T.ex.

```
h1{  
  color:blue;  
  text-align:center;  
}
```


Hur fungerar det?

- Man kan skriva CSS-kod på tre olika ställen:
1. i html-taggar m.h.a. attributet style="":

```
<h1 style="color:blue;">Rubrik</h1>
```

- 2. i html-dokumentet inom <style>-taggen:

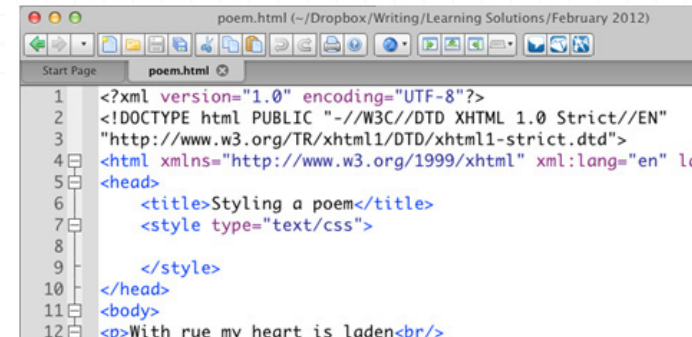
```
<style type="text/css">  
h1{color:blue}  
</style>
```

- 3. i ett externa CSS-dokument:

```
h1{color:blue}
```

`<h2 style="color: red">`

BAD = (


```
1 <?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>  
2 <!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN"  
3 "http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">  
4 <html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml" xml:lang="en" l  
5 <head>  
6 <title>Styling a poem</title>  
7 <style type="text/css">  
8  
9 </style>  
10 </head>  
11 <body>  
12 <p>With rue mv heart is laden<br/>
```

```
<html>  
<head>  
<title>My Web Page</title>  
<link rel="stylesheet" type="text/css" href="whatever.css">  
</head>  
<body>  
</body>  
</html>
```

```
h1 {color: green}  
body {background-color: black; color: purple}
```


Exempelkod

- Göra alla paragrafer kursiva:

```
p{  
    font-style: italic;  
}
```

- Gör alla rubriker av typen h2 understrukna och gröna:

```
h2{  
    text-decoration: underline;  
    color: green;  
}
```

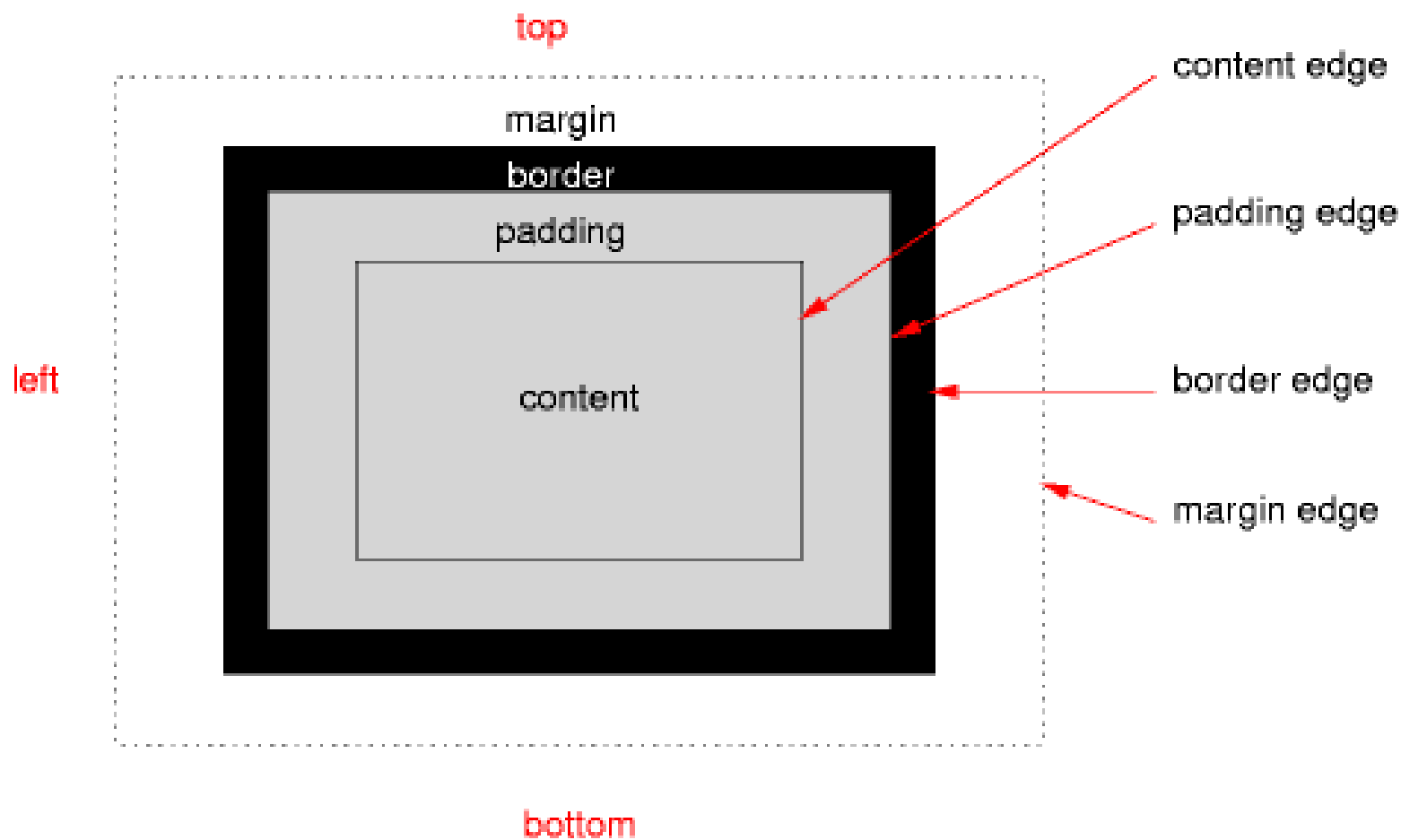
Olika egenskaper för text i css

```
/*  
    Mall för CSS-egenskaper:  
    egenskap: värde;  
*/  
body{  
    font-family: arial, courir; /* Typsnittsfamilj */  
    font-size: 12px;           /* Textstorlek */  
    font-weight: bold;         /* Fetstil text */  
    font-style: italic;        /* Kursiv text */  
    text-decoration: underline; /* Understruken text */  
    text-align: center;        /* Centrerad text */  
    color: red;                /* Färg på text */  
}
```

CSS - Boxmodellen

- Element i HTML kan beskrivas som boxar, och kan tilldelas olika egenskaper som t.ex.
 - Höjd
 - Bredd
 - Ram
 - Marginaler mellan varandra
 - Var de ska ligga
 - Färg
 - Osv.
- **OBS. block-element**

Boxmodellen

Total bredd för en box är: **Content (width) + Padding + Border**.
Margin är sedan marginalen från boxen

<h1> som en box

- En vanlig <h1>-tagg:

Min rubrik

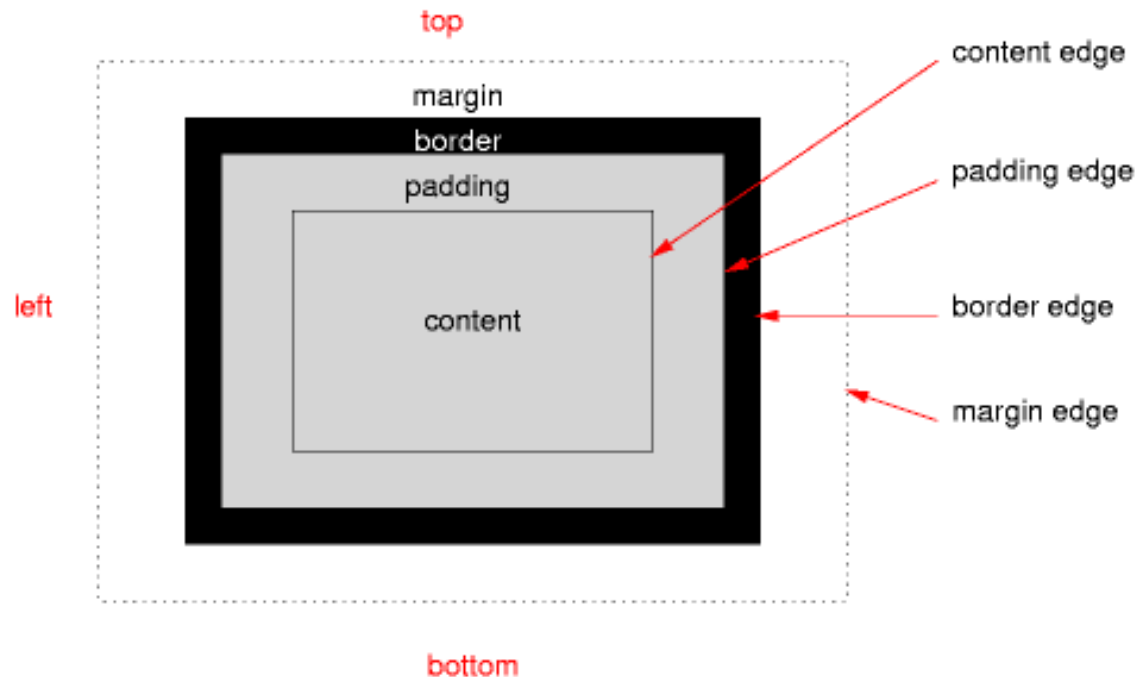
- En vanlig <h1>-tagg med CSS:


```
h1{  
    color: navy;  
    background-color: green;  
    border: 5px solid red;  
    padding: 10px;  
}
```

Boxar

```
h1{  
  color: navy;  
  background-color: green;  
  border: 5px solid red;  
  padding: 10px;  
}
```


Exempel

Om jag vill formge bara en
paragraf?

Identifiera element genom id

- I HTML kan man identifiera specifika element genom att ge dem ett unikt id
- Ett id ges genom attributet "id" samt namnet på id:t
- T.ex. för att ange ett id för en paragraf kan man skriva:

```
<p id="start">...</p>
```

- Eller för att ge en rubrik ett id:

```
<h1 id="first">...</h1>
```

- Eller för att ge en bild ett id:

```

```

Att formge element genom att ange id i CSS

- För att referera från CSS till ett element med ett specifikt id i HTML använder man tecknet # (brädgård)

- T.ex. för att referera till paragrafen:

```
<p id="start">...</p>
```

Så skriver man i CSS:

```
#start
```

- Och för att ge texten i paragrafen med id:t "start" blå färg skriver man i CSS:

```
#start{  
    color: blue;  
}
```

Om jag vill formge några
paragrafer?

Identifiera element genom klasser

- I HTML kan man identifiera element genom att ge dem en klass
- En klass ges genom attributet "class" samt namnet på klassen
- T.ex. för att ange en klass för en paragraf kan man skriva:

```
<p class="intro">...</p>
```

- Eller för att ge en rubrik ett id:

```
<h1 class="center">...</h1>
```

- Eller för att ge en bild ett id:

```

```


Att formge element genom att ange klasser i CSS

- För att referera från CSS till de element som har tilldelat sig en viss klass skriver man . (punkt) och klassnamnet
- T.ex. för att referera till paragraferna:

```
<p class="blue">...</p>
```

```
<p class="blue">...</p>
```

```
<p class="blue">...</p>
```

Så skriver man i CSS:

```
.blue
```

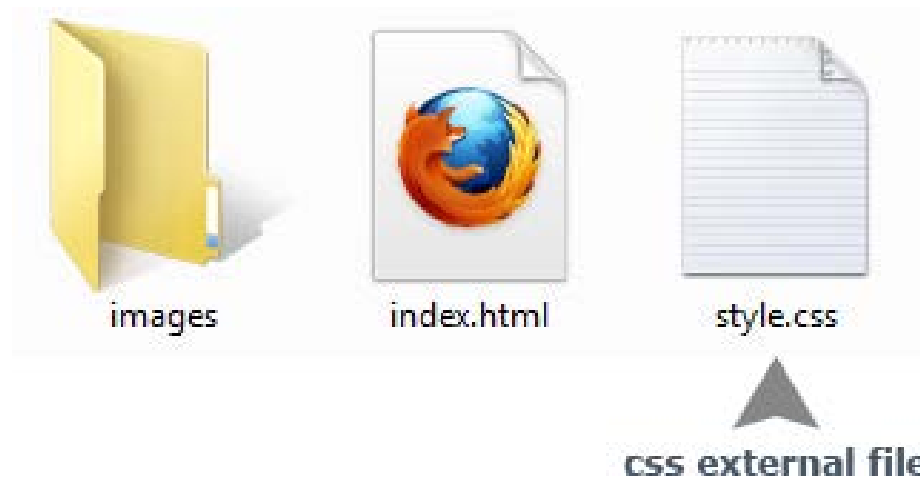
- Och för att ge texten i paragraferna med klassen "blue" blå färg skriver man i CSS:

```
.blue{  
    color: blue;  
}
```

#id vs. **.class**

Who wins?

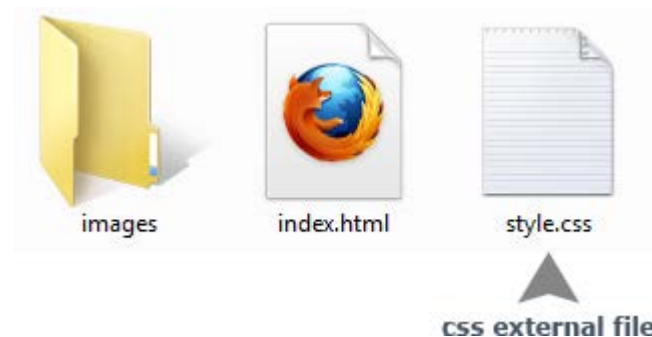
DEMO – id och klasser

CSS i ett externt dokument?

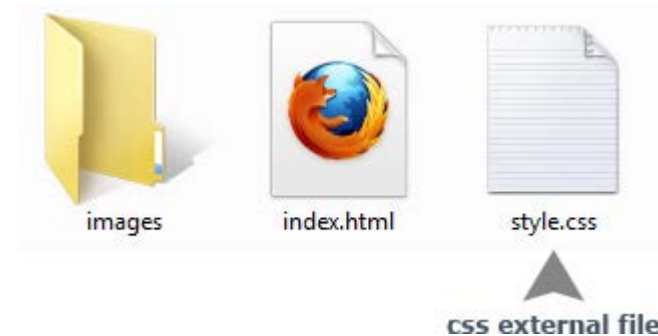
CSS i ett externt dokument

- Ofta när man jobbat med CSS så separerar man på HTML och CSS-koden. De största fördelarna med detta är:
 1. Om en webbplats består av mer än en HTML-sida så återanvänds CSS-koden på alla sidor där den är inkluderad.
 2. Genom att separera HTML och CSS så får man en "renare" och mer lättläst källkod.

Hur länkar man till ett externa CSS-dokument

- Det sker i taggen <head>
- Man skriver:
`<link href="sökväg" rel="stylesheet" type="text/css">`
- T.ex.
`<link href="style.css" rel="stylesheet" type="text/css">`
- OBS. Det externa dokument som innehåller all CSS-kod måste sluta på ".css" alltså t.ex. "style.css".

THE MAGIC OF

Demo – CSS i externt dokument

Tips

- http://www.w3schools.com/css/css_intro.asp

FRÅGOR?

Arv

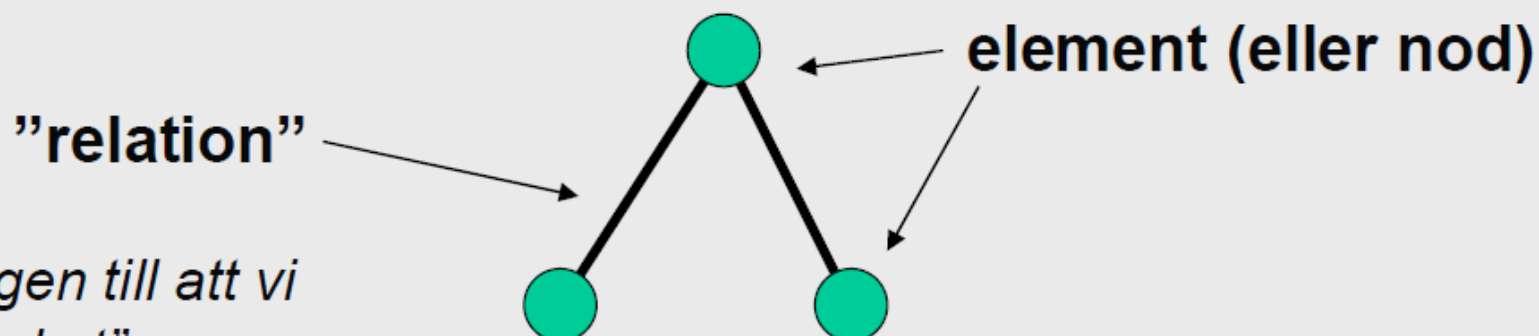
Trädstruktur

Trädstruktur

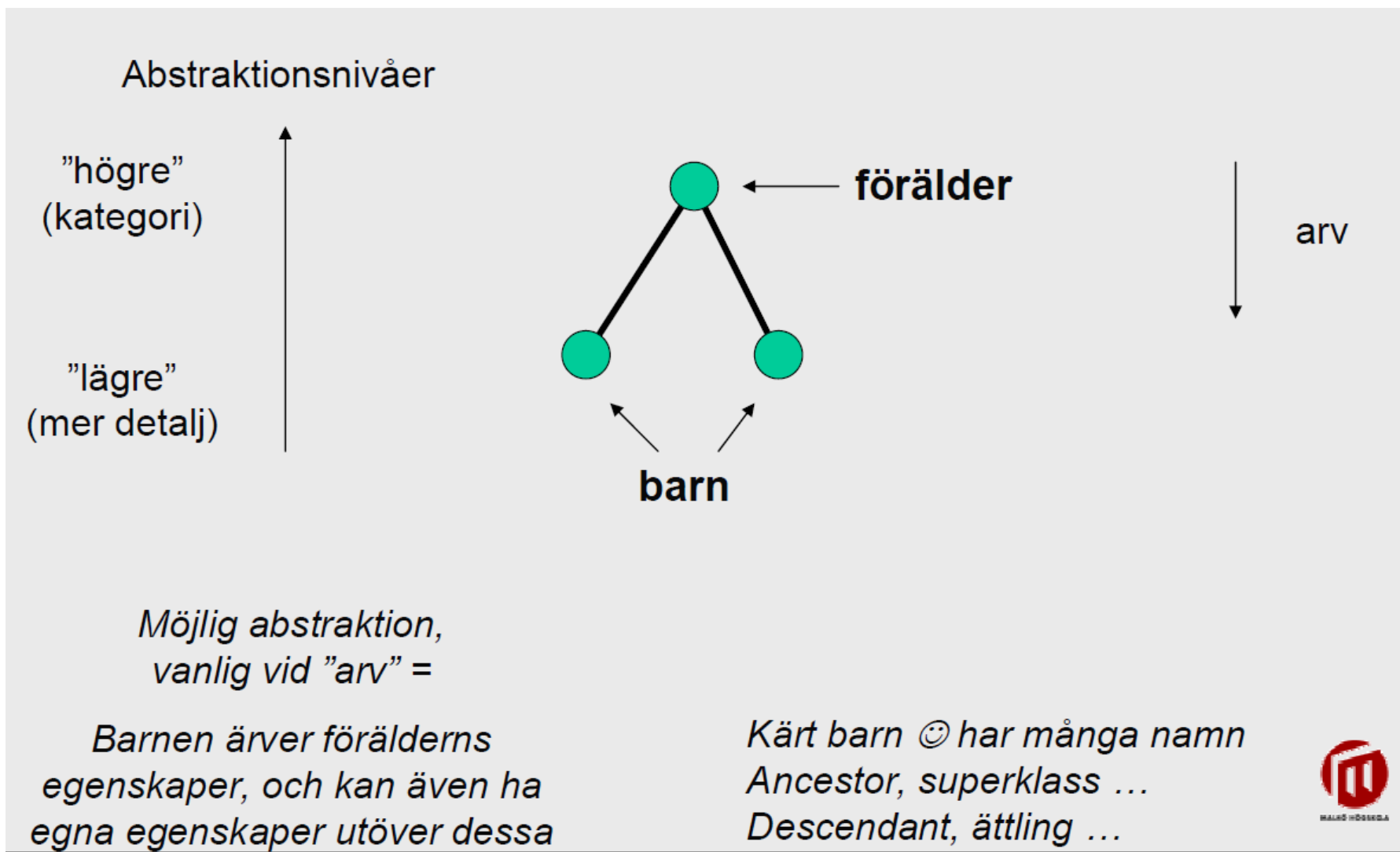
- Trädstruktur används i datalogi för att beskriva en struktur
 - Ofta hierarkisk
- Är ett verktyg för abstraktion och därmed klassificering, arv, regler etc.
- Kan implementeras som en datastruktur för lagring/sökning av information
- Trädstruktur kan liknas med
 - Filstruktur med mappar och filer
 - Släktträd vid släktforskning
 - Biologin, klassificering av arter
 - Växter (flora), insekter osv.

Träd – Centrala begrepp

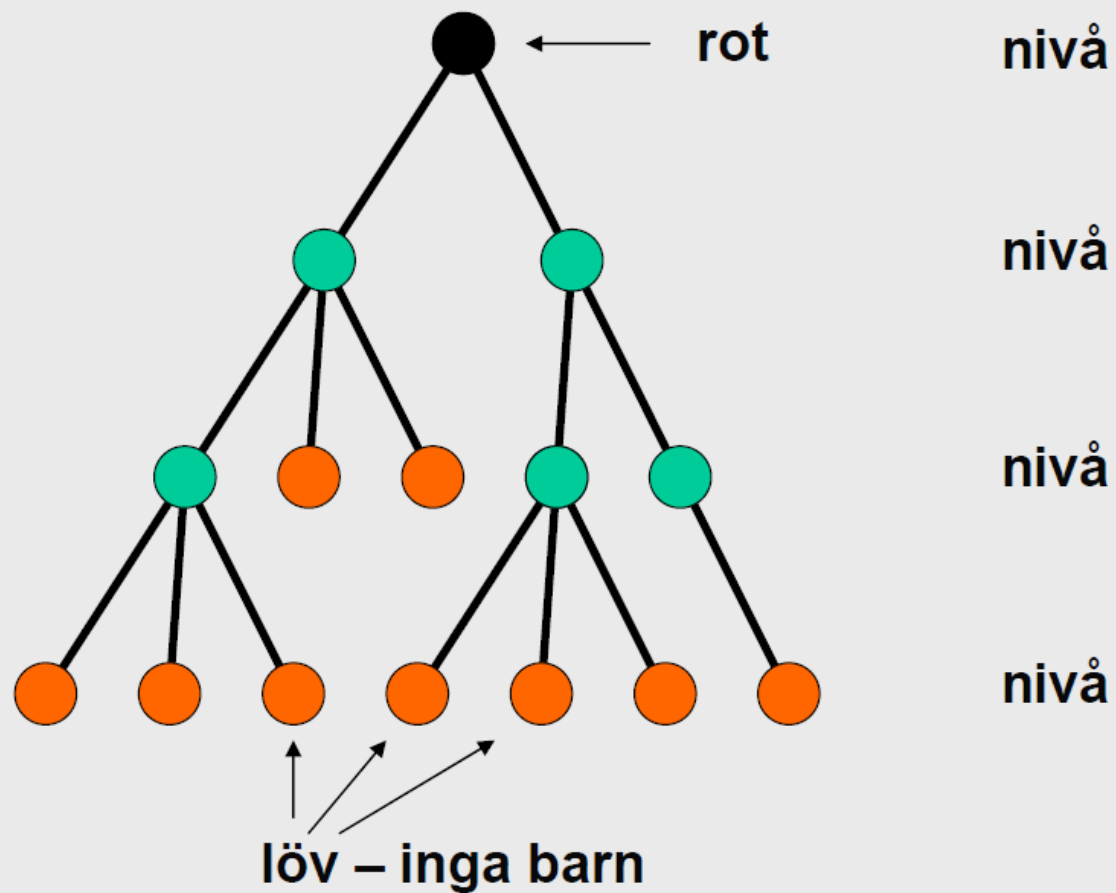

*Anledningen till att vi
"drar strecket" –
anledningen till att de två
elementen finns med i
trädet och "hänger ihop"*

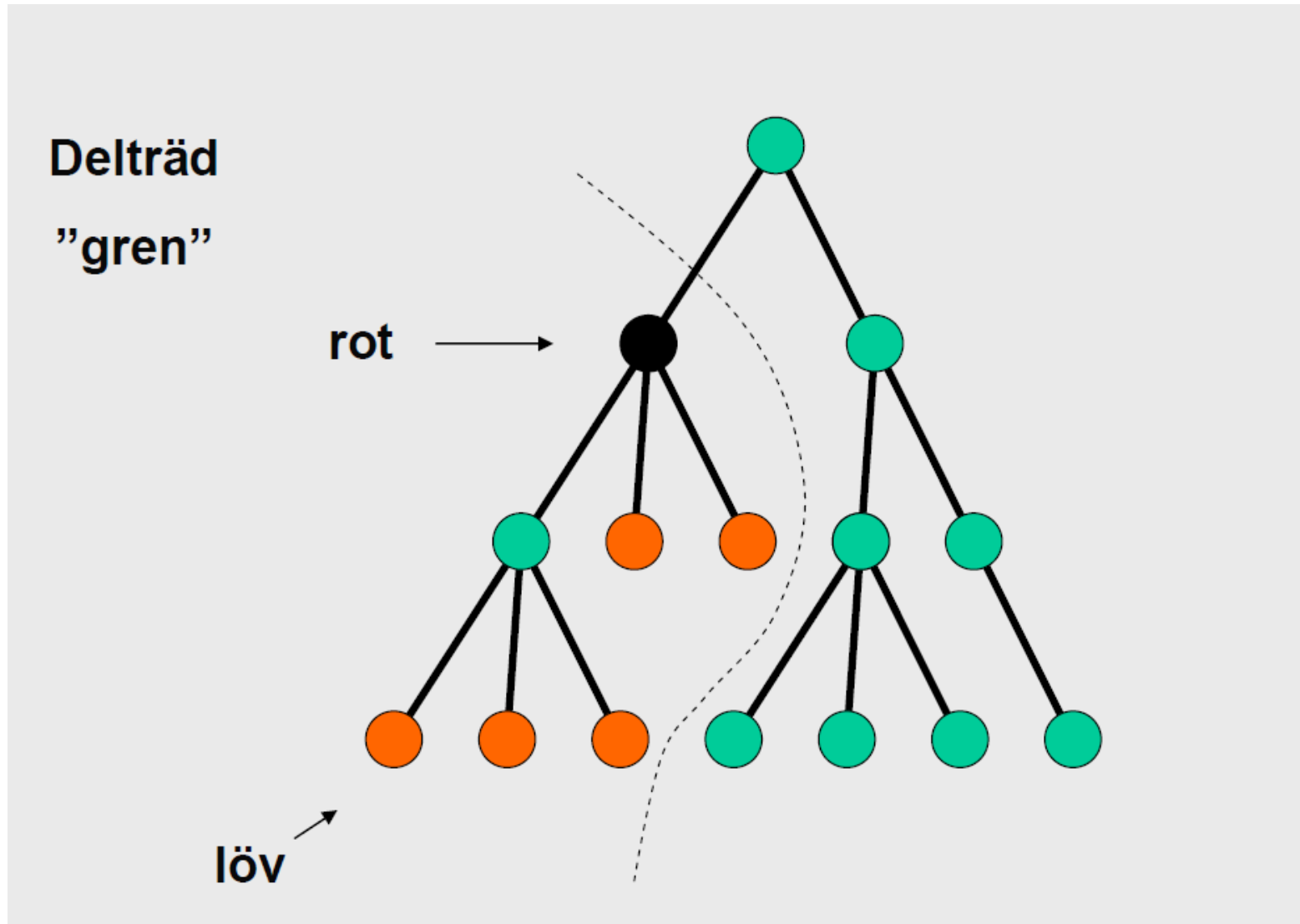
Träd centrala begrepp

Träd centrala begrepp

Träd centrala begrepp

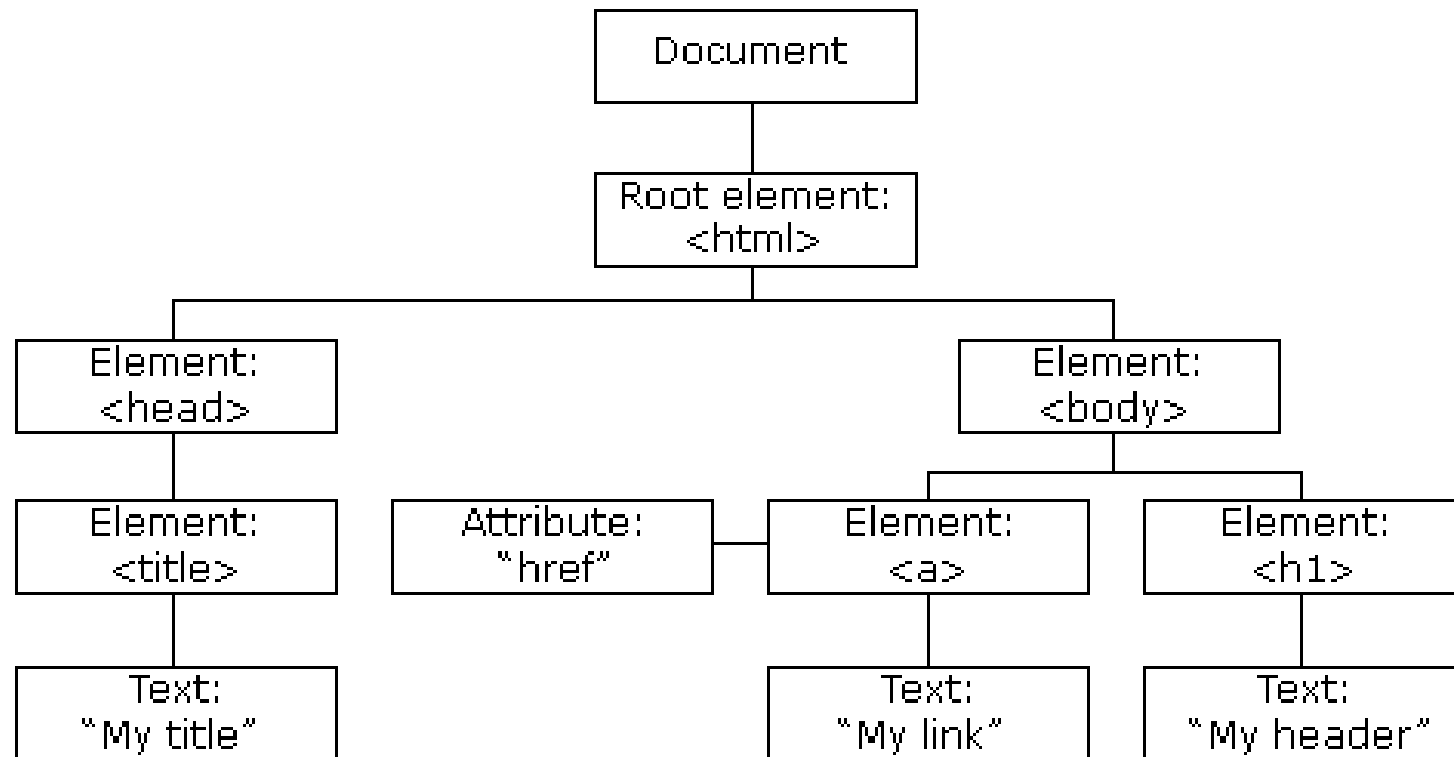

Centralt i webbt teknik – DOM Modellen

- **Document Object Model**

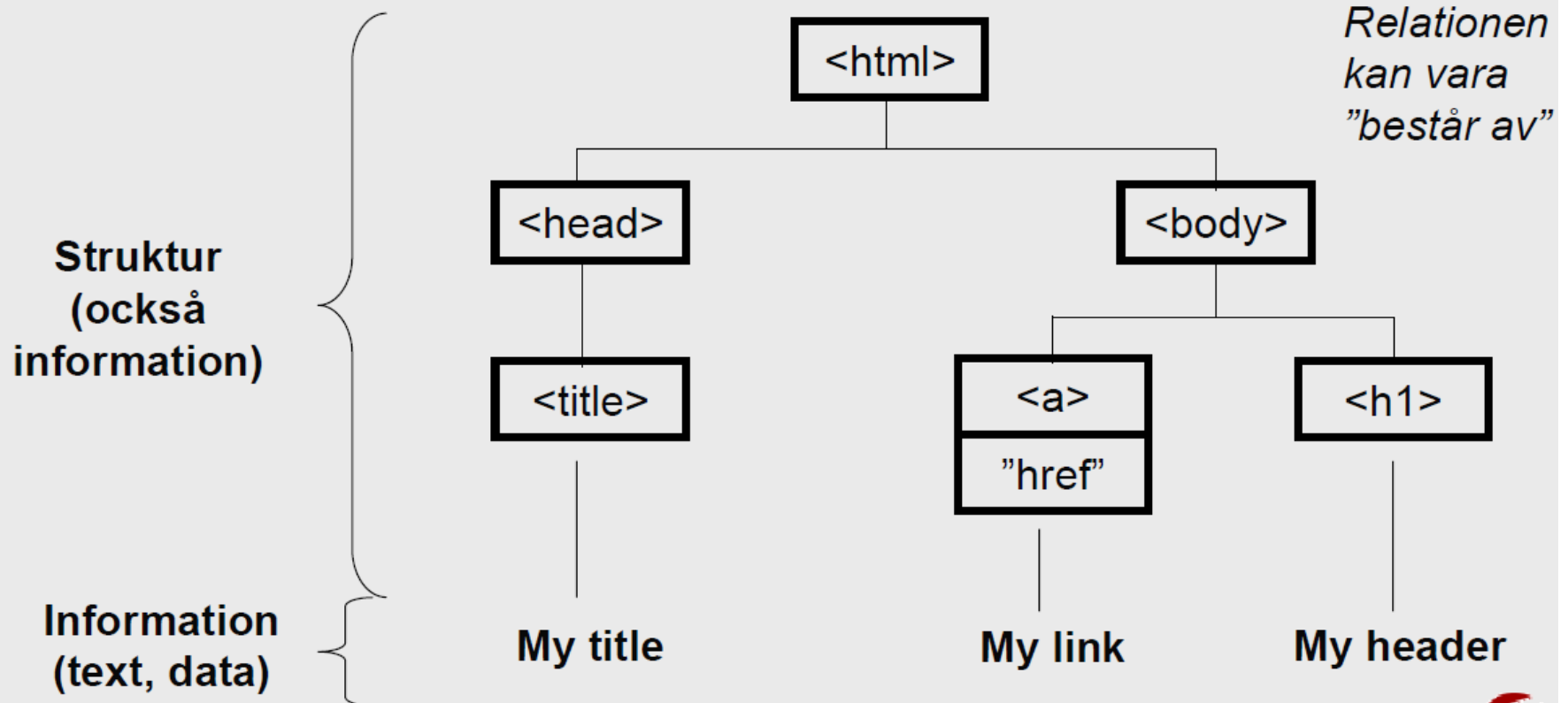
- Är en presentation av HTML-dokumentets struktur som en modell, där de olika elementen är kopplade till varandra genom olika relationer.
- DOM är standardiserat av W3C
- Trädliknande modell av sidan som den "finns inne i webbläsaren"
- Stödjer koppling mellan statisk information t.ex. HTML och dynamiskt beteende som t.ex. JavaScript.
- Exempel på användning är AJAX, vilket kort innebär att sidan modifieras (saker tas bort, läggs till, förändras) utan att man behöver ladda om sidan.
- T.ex. Facebook, Gmail, m.m.

HTML - DOM

HTML – DOM

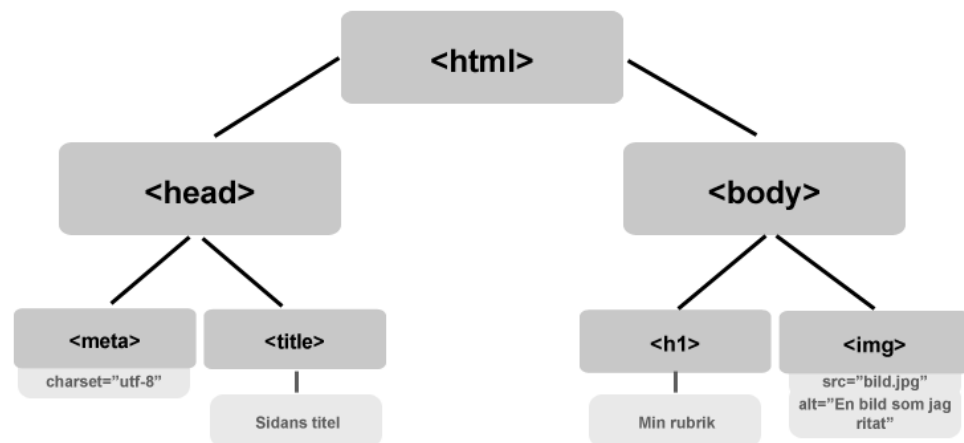
- Samma bild, ungefär ... men vi frilägger strukturen ...

Källkod vs. noder

```
<!doctype html>
<html>
  <head>
    <meta charset="utf-8">
    <title>Sidans titel</title>
  </head>

  <body>
    <h1>Min rubrik</h1>
    
  </body>
</html>
```

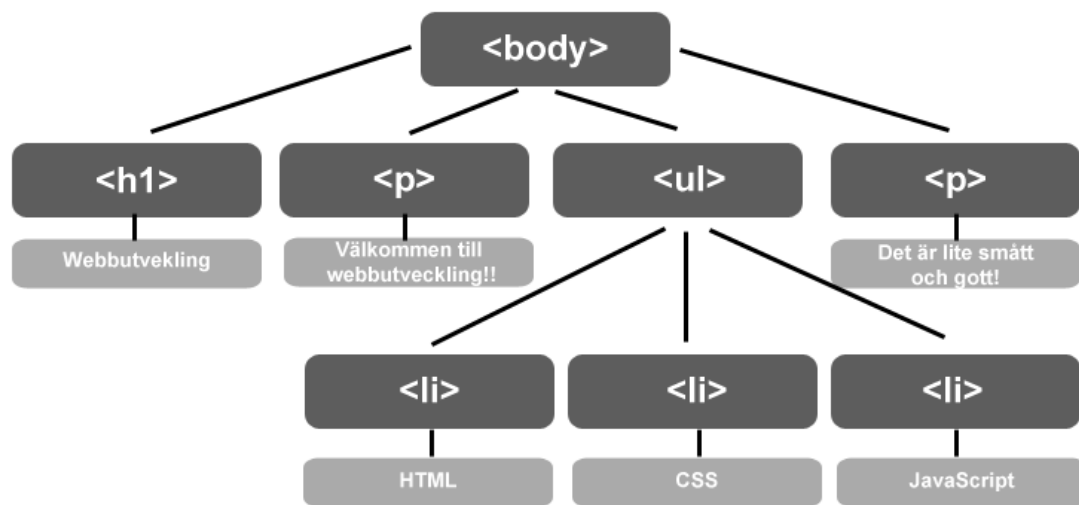

Arv i CSS

- För att inte behöva skriva specifika egenskaper för alla element på hela webbsida så finns något som kallas för arv.
- Detta innebär att, i ett nodträd, så ärver barnet sin förälders egenskaper (i CSS).

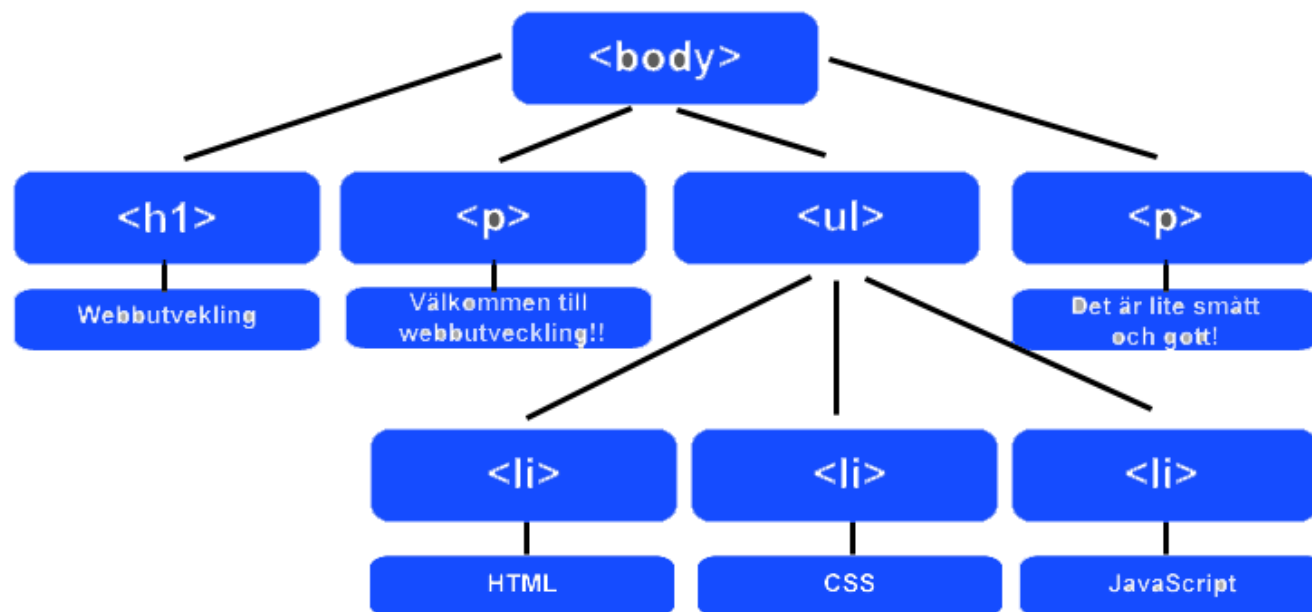
Arv - exempel

```
<body>
  <h1>Webbutveckling</h1>
  <p>Välkommen till webbutveckling!</p>
  <ul>
    <li>HTML</li>
    <li>CSS</li>
    <li>JavaScript</li>
  </ul>
  <p>Det är lite smått och gott!</p>
</body>
```


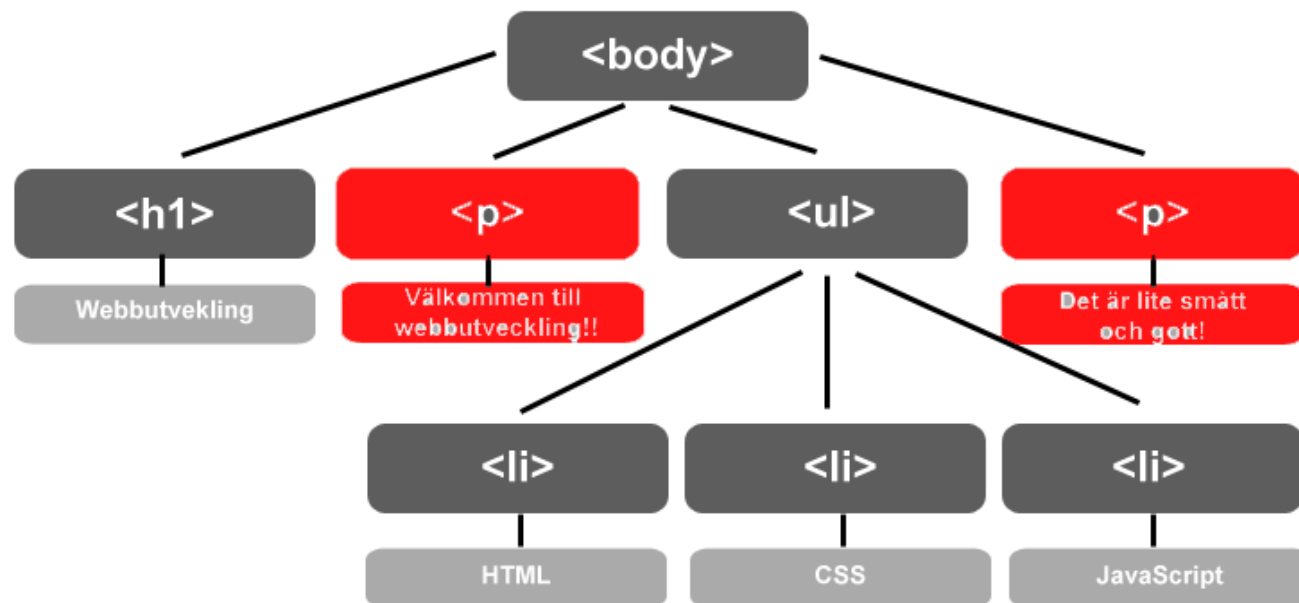
Arv - färgläggning

```
Body{  
    color: blue;  
}
```


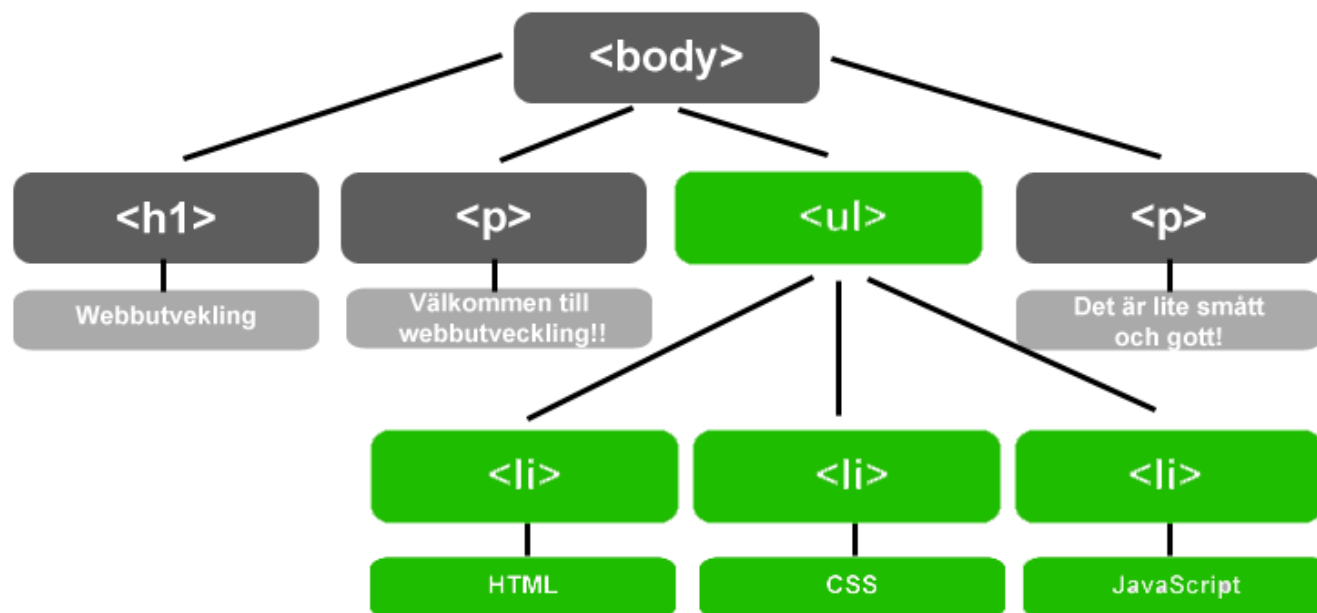
Arv förläggning

```
p{  
    color: red;  
}
```


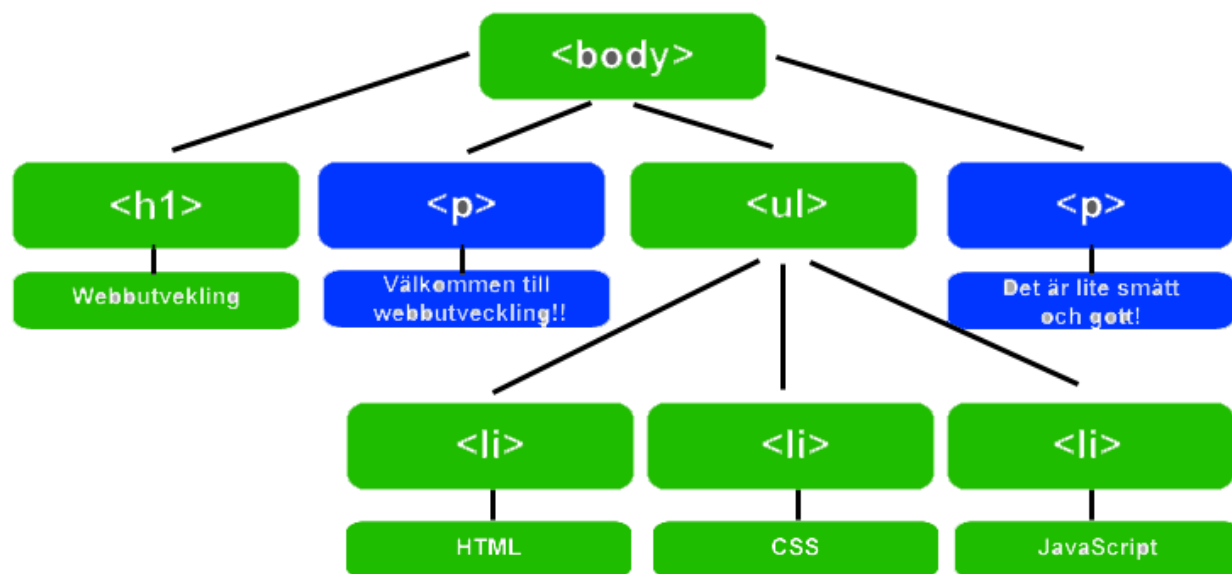
Arv förläggning

```
ul{  
    color: green;  
}
```


Arv – flera färger

```
body{  
  color:green;  
}  
p{  
  color:blue;  
}
```


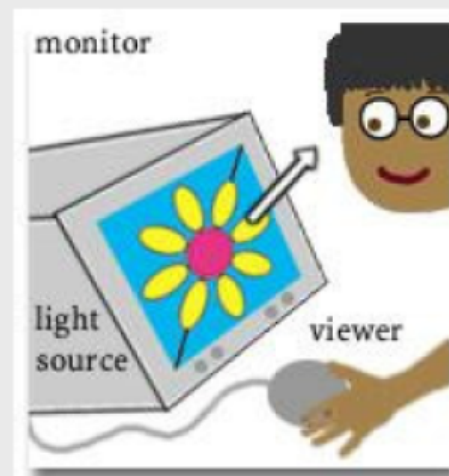
Representation – att använda en kod (tal) för att presentera något

- Nödvänligt att använda då datorn bara förstår 1 och 0.
 - Det betyder att allt i datorn (färger, figurer, knapptryckningar, beräkningar, musrörelser, bokstäver, siffror, typsnitt, bilder) representeras binärt.
 - T.ex.
bokstaven A = 65 (dec) = 01000001 (bin) = 41 (hex)
- I webbteknik kommer vi i kontakt med flera sådana bestämda regelsystem & standarder för hur saker och ting är representerade
 - CharacterEncoding(charset), hur tecken ska beskrivas, exempel ISO 8859, UTF 8, Unicode, ...(äldre standard: ASCII)
 - Färgmodell, hur färger ska beskrivas, exempel RGB, CMY, CMYK

Färger i HTML/CSS

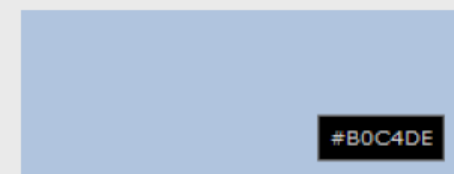
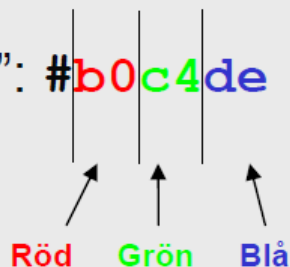
RGB - används för additiv beskrivning

- Red 0-255 = 00 – FF (hex)
- Green 0-255 = 00 – FF (hex)
- Blue 0-255 = 00 – FF (hex)

En kombination av dessa 3 färger ger hela färgspektrumet på $256 \times 256 \times 256 = 16777216 = 16,8$ Milj färgnyanser

En "webbfärg": #b0c4de anges hexadecimalt →

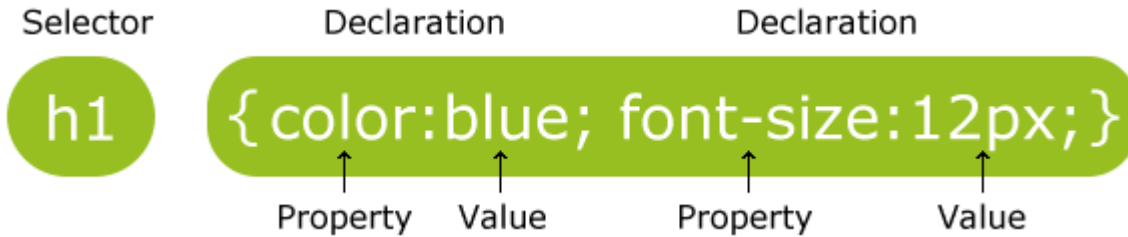
Färgval

- <http://colorschemedesigner.com/>

CSS – text-egenskaper

```
/*  
    Mall för CSS-egenskaper:  
    egenskap: värde;  
*/  
body{  
    font-family: arial, courir; /* Typsnittsfamilj */  
    font-size: 12px;           /* Textstorlek */  
    font-weight: bold;         /* Fetstil text */  
    font-style: italic;        /* Kursiv text */  
    text-decoration: underline; /* Understruken text */  
    text-align: center;        /* Centrerad text */  
    color: red;                /* Färg på text */  
}
```

CSS Repetition

- För att referera till ett element skriver man:
 - `element{egenskap:värde;}`
- För att referera till element med en klass skriver man:
 - `.klassnamn{egenskap:värde;}`
- För att referera till ett element med ett id skriver man:
 - `#id{egenskap:värde;}`

ONE DOES NOT SIMPLY...

**KNOW HELL UNTIL THEY'VE TRIED
WEB DEVELOPMENT WITH CSS**

